

MISTRA

Årsredovisning 2001

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
1. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
1.1 Stiftelsens stadgar och styrelse.....	3
1.2 Ändamålsförvaltning	3
1.2.1 MISTRAs uppgift - miljöstrategisk forskning	3
1.2.2 MISTRAs verksamhet under år 2001	4
1.3 Förmögenhetsförvaltning	12
1.3.1 Förmögenhetsförvaltningens förutsättningar	12
1.3.2 Förmögenhetsförvaltningen under 2001.....	13
1.3.3 Förmögenheten och det utbetalade forskningsstödet	14
1.4 Organisation och personal.....	14
2 RESULTATRÄKNING (KR)	16
3 BALANSRÄKNING (KR).....	17
3.1 Redovisningsprinciper	18
3.2 Notanteckningar per 2001-12-31	19

Årsredovisning 2001

Styrelsen för Stiftelsen för Miljöstrategisk Forskning, MISTRA, får härmed avge årsredovisning för år 2001, stiftelsens åttonde verksamhetsår.

Siffrorna inom parentes avser föregående års siffror, dvs för år 2000.

1. Förvaltningsberättelse

1.1 Stiftelsens stadgar och styrelse

Stiftelsen upprättades vid ingången av år 1994 enligt regeringsbeslut 13, 1993-12-02, vilket även innehöll stadgar för stiftelsen. Stadgarnas paragrafer 4-6 och 8 avseende styrelsen respektive beslutsregler ändrades i regeringsbeslut 8, 1998-01-07.

Regeringen utsåg 1999-12-22 följande personer att vara ledamöter i stiftelsens styrelse fr.o.m. 2000-01-01 t.o.m. 2001-12-31:

Professor Åke Bergman

Ordförande Göran Enander, entledigad 2001-04-05 och ersatt av Miljöchefen Johan Trouvé

Miljöchef Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist

Generaldirektör Lars-Erik Liljelund

VD Lena Sommestad, entledigad i december 2001, ersatt av universitetskansler Sigbrit

Franke

Riksdagsman Bengt Silfverstrand

Professor Sverker Sörlin

Professor Lena Torell

Professor Margareta Wedborg

Teknisk Dr Margareta Wester

Regeringen utsåg 2000-01-20 europaparlamentarikern Anneli Hulthén att vara ordförande i stiftelsens styrelse fr.o.m. 2000-02-01 t.o.m. 2001-12-31.

MISTRAs styrelse har under år 2001 haft 4 sammanträden och 2 skriftliga förfaranden (per capsulambeslut).

1.2 Ändamålsförvaltning

1.2.1 MISTRAs uppgift - miljöstrategisk forskning

Ändamålsbestämningen, paragraf 1, i Stiftelsens stadgar har följande lydelse:

“Stiftelsen, vars benämning skall vara Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, har till ändamål att stödja forskning av strategisk betydelse för en god livsmiljö.

Stiftelsen skall främja utvecklingen av starka forskningsmiljöer av högsta internationella klass med betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft. Forskningen skall ha betydelse för lösandet av viktiga miljöproblem och för en miljöanpassad samhällsutveckling. Möjligheterna att uppnå industriella tillämpningar skall tagas till vara.”

Med miljöstrategisk forskning avses att forskningen skall ske utifrån ett långsiktigt perspektiv och vara inriktad på att lösa viktiga miljöproblem. Den miljöstrategiska forskningen som MISTRA har till uppgift att stödja är därför inriktad på den miljömässiga dimensionen av uthållig utveckling med beaktande även av de ekonomiska och sociala dimensionerna.

1.2.2 MISTRAs verksamhet under år 2001

Flertalet av de stora forskningsprogram som MISTRA stödjer har hunnit in i sin andra fas. Det är nu dags att planera hur de skall avslutas och att förbereda starten av nya program.

MISTRA har från början inriktat sitt stöd på breda tvärvetenskapliga och åtgärdsinriktade forskningsprogram. Strävan har varit att satsa på gränsöverskridande samarbete mellan olika fakulteter och discipliner och att utöver vetenskapssamhället engagera olika mottagare av forskningsresultaten såsom näringslivet, offentlig förvaltning och organisationer. Miljöproblemens mångfacetterade natur och behovet av tvärvetenskapliga insatser tillsammans med stadgarnas betoning av koncentration av insatser och etablering av nätverk talar för forskning i sammanhållna gränsöverskridande program.

1.2.2.1 MISTRA-program

MISTRA har till och med utgången av år 2001 fattat beslut om stöd till 24 (22) forskningsprogram.

Programmen genomförs i två etapper på tre till fyra år, i undantagsfall kortare tid. Inför MISTRAs ställningstagande om att ge ett program fortsatt stöd görs utvärderingar. En utvärdering genomförs av MISTRA med hjälp av utländska experter, som granskar och bedömer vetenskaplig kvalitet. En annan utvärdering redovisar i vilken utsträckning programmet skapat eller förväntas skapa nytta för användare av programmets resultat.

Program inriktade mot näringsidkare

Uthålligt byggande

Byggandet påverkar miljön på ett mycket påtagligt sätt, både kortsiktigt vid nybyggnad och ombyggnad och långsiktigt under hela den tid husen används. Det behövs omfattande insatser för att uppnå ett hållbart byggande. Programmet tar fram nödvändigt kunskapsunderlag för byggsektorns miljöarbete. Det ska bidra till att byggande och fastighetsförvaltning utnyttjar material och energi väsentligt bättre samt i hög grad minskar skadliga utsläpp och avfallsmängder.

Programtid, fas I+avslutning: 1996–2002

Programvärd: Chalmers Tekniska Högskola (CTH)

Programchef: Bitr. professor Bengt Larsson, CTH

E-post: bengt@bem.chalmers.se

Webbplats: www.sustbuild.chalmers.se

Programstyrelsens ordförande: Direktör Hans Ewander, Industrins Byggmaterialgrupp

Bränsleceller och batterier för en bättre miljö (JUNGNER)

Energiomvandling för en bättre miljö kräver moderna bränsleceller och batterier, exempelvis kostnadseffektiva polymerbränsleceller, litium-polymerbatterier och nickel-metallhydridbatterier. De kan få avgörande betydelse för framtidens energisystem. Programmet ska leda till nya produkter och potentiellt nya industrier i Sverige; ett flertal patent har redan tagits. Sverige förväntas få spetskompetens inom området.

Programtid, fas I: 1997–2002

Programvärd: Kungliga Tekniska Högskolan (KTH)

Programchef: Tekn.dr. Göran Johansson, Volvo Teknisk Utveckling AB

E-post: goran.bernt.johansson@volvo.com

Webbplats: www.ket.kth.se/jungner/

Programstyrelsens ordförande: Direktör Lars Öjefors, Industrifonden

Kretsloppsanpassad massafabrik (KAM)

På sikt ger programmet möjlighet till en ny kemisk massaprocess med bättre produktkvalitet, lägre investeringskostnad och bättre energiekonomi än sulfatprocessen. Uppnådda resultat är bland annat en flisnjure för separation av metalljoner, uttag av ligninbränsle samt ny kunskap om magnesiumkemi vid blekning. Miljönyttan består i att det i massafabriken går att framställa stora mängder bioenergi, minska utsläppen till vatten samt återföra mineralämnen till skogsmark.

Programtid, fas I+II: 1996-2002

Programvärd: Skogsindustrins tekniska Forskningsinstitut AB, STFI

Programchef: Docent Peter Axegård

E-post: peter.axegard@stfi.se

Webbplats: www.stfi.se/mistra/kamprog.htm

Programstyrelsens ordförande: Direktör Göran Eriksson, Korsnäs AB

Fjärranalys för miljön (RESE)

Programmet avslutar sin forskningsfas med att introducera fjärranalys som ett rationellt, kostnadseffektivt och kvalitetssäkrat verktyg i miljöarbetet. Myndigheter och areella näringar får metoder, modeller och databaser. Exempelvis har skogsbruket infört fjärranalys i sina rutiner för avverknings- och skogsvårdsplanering. Länsstyrelserna får fram underlag för miljömålsuppföljning, reservatstrategier etc. Informationscentralen för Östersjön får tillgång till algblokningsstatus on line över Internet. Rennäringen får ett objektivt samrådsunderlag, m.m.

Programtid, fas I+II: 1997-2002

Programvärd: Metria Miljöanalys, Lantmäteriet

Programchef: Forskningsledare Ulf von Sydow, Metria Miljöanalys

E-post: ulf.von.sydow@lm.se

Webbplats: www.lantmateriet.se/rese

Programstyrelsens ordförande: Skogsvårdschef Erik Normark, Holmen Skog AB

Doftämnen mot skadeinsekter

Programmet lanserar miljöanpassade bekämpningsmetoder för bland annat fruktskadegörare, insekter i kvarn och bageri, bladlöss och snytbaggen. De nya metoderna baseras på de doft- och smaks substanser som insekterna kommunicerar med. Bekämpningsmetoderna är helt artspecifika och skadar varken ekosystem eller människor. Forskarna har ett groddföretag med försäljning av redan färdiga metoder till flera länder. Andra metoder står också inför en kommersialisering.

Programtid: pilotfas 1996-1999, fas I 2000-2002

Programvärd: SLU (Sveriges lantbruksuniversitet)

Programchef: Professor Jan Löfqvist

E-post: jan.lofqvist@vv.slu.se

Webbplats: <http://biosignal.org/>

Programstyrelsens ordförande: Professor Bruno Nilsson, Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA)

Marksanering i kallt klimat (COLDREM)

COLDREM tar fram kostnadseffektiva metoder för sanering av gammal, förorenad industrimark. I programmet utvecklas och utvärderas biologiska, kemiska och fysikaliska behandlingsmetoder samt kombinationer av dem. Arbetet fokuseras på två förorenade tomter, nämligen en gasverkstomt förorenad av polyaromatiska kolväten samt Eka Chemicals tomt med kvicksilver och polyklorerade dibensofuraner. Men tekniken går att använda i många fler föroreningsituationer.

Programtid, fas I: 1997-2002

Programvärd: Umeå universitet

Programchef: Professor Bo Mattiasson, Lunds universitet

E-post: bo.mattiasson@biotek.lu.se

Webbplats: www.umu.se/coldrem/

Programstyrelsens ordförande: Forskningsdirektör Thomas Berglin, Eka Chemicals AB

Mikrobiell antagonism mot svampar

Nuvarande metoder för bekämpning av rötter och skadesvampar är inte långsiktigt acceptabla. Programmet tar fram biologiskt baserade bekämpningsmetoder, bl.a. produkter för bekämpning med naturliga fiender, användning av sjukdomshämmande jordar samt helt nya otestade uppslag inom exempelvis genernas reglering och uttryck hos antagonister. Arbetet har hittills resulterat i ett antal patent, ett antal nya produkter, tre nystartade bioteknikföretag och förändrad miljöanpassad odlingsteknik.

Programtid, fas I+II: 1996-2003

Programvärd: SLU (Sveriges lantbruksuniversitet)

Programchef: Professor Berndt Gerhardson, SLU
E-post: berndt.gerhardson@vpat.slu.se
Webbplats: www-maaf.slu.se
Programstyrelsens ordförande: F.d. generaldirektör Gunnar Bengtsson

MiMi – Åtgärder mot miljöproblem från gruvavfall

Mycket stora mängder gruvavfall skapas i dag. Avfall från sulfidmalmsgruvor innehåller metaller som kan vara giftiga eller miljöstörande och kan frigöras till mark och vatten genom vittring under hundratals eller tusentals år. Programmet vidareutvecklar efterbehandlingsmetoder som minimerar det långsiktiga läckaget, och man tar fram metoder som gör det möjligt att förutsäga funktionen över mycket lång tid. Resultaten väntas få stor betydelse för policybildning i Sverige och inom EU.

Programtid, fas I+II: 1997–2003
Programvärd: Luleå tekniska universitet
Programchef: Civilingenjör Lars Olof Höglund, Kemakta Konsult AB
E-post: loh@kemakta.se
Webbplats: www.mimi.kiruna.se
Programstyrelsens ordförande: Direktör Sten Bjurström, NUC Waste AB

Ångström solenergicentrum (ÅSC)

Förnybar energi till ett acceptabelt pris är en angelägen framtidsfråga. Ångström solenergicentrum utvecklar nästa generation solcellteknik genom projektområdena tunnfilmsolceller och nanostrukturerade solceller. I programmet ingår också smarta fönster. Huvudmålet för programmet är att sänka tillverkningskostnaderna för solceller. Framställning av el genererad av solen innebär stora industriella möjligheter. Resultaten ska ge Sverige möjlighet att delta i det globala spelet om industrialiseringen av solenergin.

Programtid, fas I+II: 1996–2004
Programvärd: Uppsala universitet
Programchef: Professor Lennart Malmqvist
E-post: lennart.malmqvist@mail.bip.net
Webbplats: www.asc.angstrom.uu.se
Programstyrelsens ordförande: Direktör Dag Sigurd, Industrifonden

Plasmaförstärkta reaktionssystem för miljöändamål (PERSEA)

Programmet undersöker möjligheter till gasrening genom en helt ny energi- och kostnadseffektiv plasmateknik. Tekniken kan optimeras för blandningar av olika föroreningar som är relevanta för miljön. Plasmafiltren är också mångsidiga och kan användas till både stationära och rörliga utsläppskällor. Det går att uppnå ett stabilt och förhållandevis kallt plasma i luft vid atmosfärstryck i en ihålig katod med speciell geometri, och det har visat sig att det går att kontrollera de snabba kemiska reaktioner som uppstår när gaser passerar plasmata.

Testperiod: 2000–2002
Värd: Ångströmlaboratoriet, Uppsala universitet
Forskningsansvarig: Dr. Hana Barankova
E-post: hana.barankova@angstrom.uu.se
Styrgruppens ordförande: Direktör Olle Åslander, Naturvårdsverket

Program inriktade mot politiska förhandlingar

Åtgärdsstrategier för gränsöverskridande luftföroreningar (ASTA)

ASTA har en viktig roll för att säkerställa ett bra vetenskapligt underlag för det fortsatta arbetet med att begränsa luftföroreningarna i Europa. Resultat samt modeller och modellberäkningar kommer att gå in direkt som delar i förhandlingsunderlaget. Nationellt ger programmet underlag för bland annat miljömålsarbetet. ASTA:s resultat är också viktiga för Skogsstyrelsens program för åtgärder mot försurning och Energimyndighetens program för uthållig produktion av biobränslen från skogen.

Programtid, fas I: 1999–2002
Programvärd: IVL Svenska Miljöinstitutet AB
Programchef: Peringe Grennfelt, IVL
E-post: grennfelt@ivl.se
Webbplats: http://asta.ivl.se
Programstyrelsens ordförande: Direktör Lars Lindau, Naturvårdsverket

Markanvändningsstrategier för minskade nettoutsläpp av växthusgaser (LUSTRA)

LUSTRA tar fram underlagsmaterial för Kyotoprocessen. Programmet gör bedömningar av vad olika skogliga åtgärder får för konsekvenser för emissioner av växthusgaserna koldioxid, metan och lustgas. Sverige måste inom Kyotoprocessens ram kunna redogöra för sina sänkor och verifiera vad man har gjort. LUSTRA

kvanitifierar hur stora koldioxidsänkorna är i skog och mark och tar fram förslag till metodik för inventering av sänkorna.

Programtid, fas I: 1999–2002

Programvärd: SLU (Sveriges lantbruksuniversitet)

Programchef: Professor Mats Olsson, SLU

E-post: mats.olsson@sml.slu.se

Webbplats: www.sml.slu.se/lustra/

Programstyrelsens ordförande: F.d. miljöminister Olof Johansson

Kostnadseffektiva åtgärder för närsaltbegränsning till Östersjön (MARE)

Programmet tar fram ett beslutsstödsystem som anger de mest kostnadseffektiva åtgärderna för att uppnå en viss miljö kvalitet i Östersjön med fokus på övergödning. Beslutsstödsystemet beaktar både kust och hav och kan bli ett viktigt redskap i valet av åtgärder inom HELCOM-arbetet. Efter anpassning till de kommande vattendistrikten kan det också bli ett användbart verktyg vid implementeringen av EG:s ramdirektiv för vatten. Användarna kan själva ange olika alternativ på miljö kvalitet, åtgärder och var åtgärderna ska göras. I programmet studeras även effekter av övergödning tillsammans med effekter av fiske.

Programtid, fas I: 1999–2002

Programvärd: Stockholms universitet

Programchef: Dr. Sif Johansson, Naturvårdsverket

E-post: sif.johansson@naturvardsverket.se

Webbplats: www.mare.su.se

Programstyrelsens ordförande: Direktör Sven-Erik Skogsfors

Ny strategi för riskhantering av kemikalier (News)

Riskbedömningen av alla de kemikalier som används i samhället går i dag alldeles för långsamt. Programmet kommer att förändra kemikaliehanteringen genom enklare regler, snabbare procedurer och förenklade tester. Kommunikationen mellan forskare och beslutsfattare förväntas bli bättre. Det ska tas fram nya, vetenskapligt baserade beslutsformer. Östersjön fungerar som undersökningsområde, och studierna fokuseras på spridning och effekter av organiska, persistenta miljögifter.

Programtid, fas I: 1999–2002

Programvärd: Lunds universitet

Programchef: Professor Anders Södergren

E-post: anders.sodergren@ecotox.lu.se

Webbplats: <http://newstrategy.ecotox.lu.se>

Programstyrelsens ordförande: F.d. generaldirektör Gunnar Bengtsson

Svenskt regionalt klimatmodelleringsprogram (SWECLIM)

SWECLIM skapar möjligheter för näringsliv, offentlig förvaltning, politiska organ och allmänheten att bättre förstå klimatfrågan, relatera den globala klimatförändringen till den egna verksamheten och formulera handlingsstrategier. Regional klimatmodellering och andra studier används för att framställa klimatscenarier som till exempel beskriver temperatur, nederbörd, extremsituationer, vattenresurser och Östersjön. Dessa möjliggör analyser av tänkbara konsekvenser för Sverige. Programmet har fått ett omfattande genomslag i samhället med information på bred front. Nya klimatscenarier bearbetas, och kontakter med avnämare prioriteras under resten av programtiden.

Programtid, fas I+II: 1996–2003

Programvärd: Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI)

Programchef: Fil.dr. Markku Rummukainen, SMHI

E-post: markku.rummukainen@smhi.se

Webbplats: www.smhi.se/sweclim

Programstyrelsens ordförande: Generaldirektör Hans Sandebring, SMHI

Program inriktade mot beslutfattare och intressegrupper

Vägar till uthållig utveckling (Utvägar)

Programmet har arbetat med grundläggande samhällsvetenskapliga och humanistiska frågor i miljöforskningen. Forskarna har tagit itu med frågor som: Vad är det som påverkar människors handlingsmönster och val av livsstil? Hur styrs vårt liv av de existerande infrastrukturella systemen? I vilken mån kan man göra samhället mer uthålligt med hjälp av lagar och regler? Programmet har bidragit till en mer integrerad forskning inom den samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningen och har även inlett dialogen med forskare inom naturvetenskap och teknik.

Programtid, fas I+II: 1996–2001

Programchef: Professor Bengt Hansson, Lunds universitet

E-post: bengt.hansson@fil.lu.se

Webbplats: www.waysahead.org

Programmets ledningsgrupp består av representanter för numera sex finansiärer, med MISTRA:s representant som ordförande.

Vattenstrategiska forskningsprogrammet (VASTRA)

Genomförandet av EG:s ramdirektiv för vatten ställer krav på planeringsverktyg. VASTRA utvecklar verktyg för användning vid beslut om vilka åtgärder som ska prioriteras för att framför allt minska de diffusa utsläppen av närsalter och därigenom minska problemen med övergödning i sjöar, vattendrag och kustvatten. Det handlar om åtgärder för bästa miljöeffekt till lägsta kostnad. Programmet utvecklar också kunskap om hur man uppnår god samverkan och undviker svåra konflikter mellan olika aktörer.

Programtid, fas I+II: 1996–2004

Programvärd: Göteborgs universitet

Programchef: Fil.dr. Anna Jöborn

E-post: anna.joborn@pol.gu.se

Webbplats: www.vastra.org

Programstyrelsens ordförande: Direktör Olle Åslander, Naturvårdsverket

Urbana VA-system (Urban Water)

Urban Water tar fram underlag för strategiska beslut om framtida VA-system. Programmet kommer att leverera en uppsättning testade analys- och värderingsverktyg tillsammans med rekommendationer om hur de kan användas. Det ska också ges flera exempel på hur uthålliga VA-system kan utformas och beslutas.

Beslutsverktygen värderar VA-systemen med tanke på miljö, hygien och hälsa, ekonomi, teknisk funktion och sociokulturella aspekter. Verktygen används och testas i svenska modellstäder.

Programtid, fas I+II: 1998–2005

Programvärd: Chalmers tekniska högskola (CTH)

Programchef: Professor Per-Arne Malmqvist, CTH

E-post: pam@urbanwater.chalmers.se

Webbplats: www.urbanwater.org

Programstyrelsens ordförande: Direktör Lars Gunnarsson, PURAC AB

Uthållig utveckling av fjällregionen (FjällMISTRA)

FjällMISTRA ger underlag för förvaltning och planering av naturresursanvändandet med tanke på uthållig utveckling av fjällregionen. Arbetet ska resultera i ett effektivare mångbruk av naturresurserna och bidra till att de konflikter som finns mellan rennäring, skogsbruk, jakt, fiske och turism blir lättare att hantera. Bland resultaten hittills finns ett förslag till en förvaltningsstrategi för renbetesresurser, rekommendationer om gränser för ripjakt samt åtgärdsförslag för restaurering av en rödingsjö.

Programtid, fas I: 2000–2002

Programvärd: SLU (Sveriges lantbruksuniversitet)

Programchef: Tomas Willebrand, SLU

E-post: tomas.willebrand@szoock.slu.se

Webbplats: www-fjallmistra.slu.se

Programstyrelsens ordförande: Landshövding Kari Marklund, Norrbottens län

Bärkraftig förvaltning av kustresurser (SUCOZOMA)

SUCOZOMA forskar kring konflikthantering i kustzonen och tar fram kriterier för integrerad kustzonsförvaltning som kan tillämpas på lokal och regional nivå. Kustresurserna måste användas på ett uthålligt sätt med hänsyn till både kustbefolkningens sociala intressen och ekosystemets gränser. Inom SUCOZOMA prövas selektiva fiskemetoder, restaurering av lekområden för fisk samt nya metoder att stoppa övergödningen.

Programtid, fas I+II: 1997–2003

Programvärd: Göteborgs universitet

Programchef: Anders Carlberg, Ideella föreningen Västerhavet

E-post: anders.carlberg@o.lst.se

Webbplats: www.sucozoma.tmbi.gu.se

Programstyrelsens ordförande: Länsöverdirektör Göran Bengtsson, Länsstyrelsen Västra Götalands län

Skötsel av ängs- och hagmarker – ekonomi och ekologi (HagmarksMISTRA)

Programmet ska hitta de bästa möjliga systemlösningarna för olika typer av ängs- och betesmarker för att bevara den biologiska mångfalden och andra värden, ta hänsyn till markanvändningshistoriken, få uthållighet genom lönsamma produktionsformer och stabilitet genom ekologiskt riktig skötsel. Man ska också arbeta för att systemlösningarna tillämpas i framtidens jordbrukslandskap. HagmarksMISTRA samarbetar med och är "spindel i nätet" för ett stort antal projekt inom området.

Programtid, fas I: 2001–2003

Programvärd: SLU (Sveriges lantbruksuniversitet)

Programchef: Urban Emanuelsson, Centrum för biologisk mångfald (CBM), SLU

E-post: urban.emmanuelsson@cbm.slu.se

Webbplats: www.cbm.slu.se/hagmarksmistra.htm

Programstyrelsens ordförande: Ambassadör Bengt K. Å. Johansson, Näringsdepartementet

Uthålligt skogsbruk i södra Sverige (SUFOR)

SUFOR utvecklar lösningar och planeringsverktyg för att göra skogsbruket i södra Sverige mer ekologiskt och ekonomiskt hållbart för markägaren och samhället i stort.

Programmet belyser bland annat användningen av skogsmarken med hänsyn till näringskapitalets och den biologiska mångfaldens bevarande. Genom modellering visas effekterna av programmets lösningsalternativ för skogsskötsel. Skogsägaren ska kunna se de möjliga ekonomiskt hållbara alternativen, som varierar med mark och klimat. Modellerna ska göras användbara för en bred krets av avnämare.

Programtid, fas I+II: 1997–2004

Programvärd: Lunds universitet

Programchef: Professor Bengt Nihlgård, Lunds universitet

E-post: bengt.nihlgard@planteco.lu.se

Webbplats: www.sufor.nu

Programstyrelsens ordförande: Direktör Sven Sjunnesson

Mat 21 – Uthållig livsmedelsproduktion

Programmet ska hitta lösningar på uthållighetsbrister inom dagens jordbruk och verka för att både kända och nya lösningar omsätts i praktisk handling. För lantbrukarna redovisas metoder för bättre djurhållning och växtodling. Dessa tas fram genom forskning och systemanalys som prövar konsekvenserna av olika val av produktionsmetoder relativt uppställda uthållighetsmål. För livsmedelsindustrin pekar programmet exempelvis på var i systemet energi förbrukas och kan sparas. Mat 21 tar också fram kunskap om konsumenternas attityder och beteenden.

Programtid, fas I+II: 1997–2004

Programvärd: SLU (Sveriges lantbruksuniversitet)

Programchef: Professor Rune Andersson, SLU

E-post: rune.andersson@lmv.slu.se

Webbplats: www-mat21.slu.se

Programstyrelsens ordförande: Direktör Björn Sundell, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)

Ljudlandskap för bättre hälsa

Programmet tar fram ett verktyg för att inom rimlig tid förverkliga de politiska målen att minska störande trafikbuller i tätorterna. Om resultaten används förväntas det ge tillgång till hälsosammare ljudlandskap i boendemiljön. Ett angreppssätt är att skapa ett varierat ljudlandskap där bullriga sidor på husen kompenseras av tysta. Programmet ska ge förutsättningar för implementering av resultaten i bygg- och ombyggnadsarbete samt i trafik- och stadsplanering.

Programtid, fas I: 1999–2003

Programvärd: Chalmers tekniska högskola (CTH)

Programchef: Konsult Kjell Spång, Ingemansson Technology AB

E-post: kjell.spang@swipnet.se

Webbplats: www.soundscape.nu

Programstyrelsens ordförande: Professor Barbro Westerholm

Forskningen inom programmen följs kontinuerligt av MISTRAs kansli. Inför nytt verksamhetsår redovisar programstyrelserna uppnådda resultat och reviderade planer. Varje program avger även en årsrapport utformad för att i första hand informera framtida användare av resultat från programmet. Ekonomin i programmen redovisas till MISTRA dels kvartalsvis vid rekvisition av förskott, dels årligen i en särskild ekonomisk rapport.

1.2.2.2 MISTRA-projekt åren 1997 - 1999

Naturvårdsverket saknade under åren 1998 och 1999 anslag för stöd till forskning. Detta föranledde MISTRA att under åren 1997, 1998 och 1999 besluta om vissa ersättande insatser i

form av dels stöd till forskningsprojekt, dels finansiering av vissa forskartjänster och viss institutforskning. Naturvårdsverket disponerar från och med år 2000 åter medel för att stödja forskning. Därmed har MISTRA avvecklat ersättande insatser och de avslutande utbetalningarna av stöd till de under åren 1997 till 1999 beviljande forskningsprojekten sker fortlöpande. Vissa projekt kommer att löpa in på år 2003 då projekten beviljats förlängd kontraktstid.

MISTRAs åtaganden redovisas nedan:

År ansökan inkom	Antal ansökningar		Beviljade bidrag i miljoner kronor för år				Summa 1998-2001
	Inkomna	Beviljade	1998	1999	2000	2001	
1997	394	79	32,7	20,8	7,2		60,7
1998	236	43		17,3	11,1	3,5	31,9
1999	225	11			5,6	4,4	10
1997 - 1999	855	132	32,7	38,1	23,9	7,9	102,6

1.2.2.3 Beslut om nytt typ av stöd – idéstöd

Styrelsen fattade 2001-06-01 beslut om att utlysa en ny stödform – idéstöd. Stödet avser forskning som ska genomföras av minst två disputerade forskare vid ämnesmässigt skilda institutioner.

Stöd kan utgå med högst 2 Mkr per år i fyra år där hälften ska gå till forskare som disputerat inom de senaste sex åren.

Viktiga kriterier vid prioriteringen:

- Originalitet och nytänkande inom forskningsområdet
- Relevans i förhållande till MISTRAs stadgar
- Strategisk betydelse och relevans i förhållande till av MISTRA gjorda framtidsbedömningar
- Vetenskaplig kvalitet

Totalt kom 69 ansökningar in varav de flesta inom det naturvetenskapliga området.

1.2.2.4 Övrigt stöd

Utöver stöd till forskning inom miljöområdet har MISTRA under 2001 givit stöd till några verksamheter med anknytning till miljöforskning, varav några av de viktigare redovisas nedan:

- ”Networks between MISTRA programmes and scientists in developing countries” – ett samarbetsarrangemang i regi av International Foundation for Science, 6 miljoner kronor för de tre åren 2000 – 2002.
- Konung Carl XVI Gustafs professur i miljövetenskap finansierad gemensamt med Stiftelsen för internationalisering av högra utbildning och forskning, STINT, 3 miljoner kronor för de fem åren 1998 – 2002.
- IGBP/WCRP, Svenska Nationalkommittén, KVA, 200 000 kr
- Internationell GMO-konferens, 75 000 kr
- SIPU, utveckla metodik för nyttoutvärdering, 265 000 kr
- Bidrag till film om havets regnskog, 70 000 kr

- Indikatorkonferens, 270 000 kr
- Kemikalieseminarium i Bryssel, 100 000 kr
- AtmosFuture workshop, KVA, 100 000 kr
- Tvärvetenskap I Sverige, SISTER, 500 000 kr
- Forskning & Framsteg, 270 000 kr
- Doktorandrådet (f.d. Ungdomsrådet), 750 000 kronor (beslutat 2000).

1.2.2.5 Forskningsstödet administration

MISTRAs kansli är bemannat med sex anställda för att hantera stöd till de stora forskningsprogrammen och med dessa förknippade verksamheter. Kansliet organiserar och administrerar de utvärderingar och utlåtanden som görs av förslag till MISTRA-program som utvärderas dels med avseende på vetenskaplig kvalitet av en internationell expertgrupp, dels beträffande relevans och potentiell nytta t ex genom remisser till tänkbara framtida användare av forskningsresultaten. En internationell expertgrupp engageras också inför MISTRAs ställningstagande om att ge ett program fortsatt stöd.

MISTRAs samlade verksamhet granskas regelbundet av Kungl. Vetenskapsakademien, Ingenjörsvetenskapsakademien och Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien. Efter utvärderingen av verksamheten år 2000, som redovisades 2001, var de huvudsakliga rekommendationerna följande:

- Kontakter mellan MISTRA och problemägare måste intensifieras. Gruppen konstaterar att ”forskningsprogrammen har en stark förankring i forskarsamhället men en betydligt svagare i samhället i övrigt”. Det är definitivt en svår uppgift att bygga broar mellan användare och forskare, men MISTRAs kansli måste ständigt söka nya vägar för att nå en fördjupad dialog med problemägare.
- Samhällsvetenskaperna måste få en starkare ställning i miljöforskningen. För att kunna lösa dagens och morgondagens miljöfrågor krävs en djupare förståelse för samhällsliga förlopp och processer. Granskningsgruppen stöder MISTRAs ambitioner att integrera natur- och samhällsvetenskap i verksamheten, men uppmanar även att finna nya vägar genom experiment. Bland annat understryker man att samhällsvetenskap och humaniora bör finnas representerade i både styrelse och ledning.
- Programmets internationella samarbete bör bli starkare. Granskningsgruppen menar att stadgarna gör det möjligt för MISTRA att finansiera forskning också i andra länder, så länge det stärker kvaliteten i forskningen. I linje med detta bör MISTRA utveckla en policy för sitt internationella engagemang.

MISTRA har i brev till akademiernas granskningsgrupp i december 2001 kommenterat rapporten. MISTRA instämmer i de slutsatser och rekommendationer som granskningsgruppen fört fram och kommer att beakta rekommendationerna i det framtida arbetet.

1.3 Förmögenhetsförvaltning

1.3.1 Förmögenhetsförvaltningens förutsättningar

MISTRAs stadgar innehåller två paragrafer som berör förvaltningen av stiftelsens förmögenhet:

- ”Styrelsen ansvarar för att stiftelsens förmögenhet förvaltas på betryggande sätt så att riskerna begränsas och möjligheterna till god avkastning tillvaratas.”
- ”Stiftelsens verksamhet får på sikt medföra att stiftelsens förmögenhet förbrukas.”

MISTRAs styrelse tog vid sitt första sammanträde i mars 1994 beslut om att inrätta en kommitté för förmögenhetsförvaltning bestående av tre personer från styrelsen och tre externa personer med kompetens inom området förmögenhetsförvaltning. Av styrelsen till kommittén utsedda har under år 2001 varit Åke Altéus (ordförande), Tomas Nicolin, Bertil Näslund, Göran Enander - ersatt av Johan Trouvé våren 2001, Sverker Sörlin och Margareta Wester. De tre sistnämnda är ledamöter i MISTRAs styrelse.

MISTRAs styrelse tog vid sitt sammanträde 1998-03-12 beslut om “MISTRA Placeringspolicy och delegationsordning för förmögenhetsförvaltningen”. Vissa smärre förändringar av denna beslutades av MISTRAs styrelse vid sammanträden 1998-10-08 – 09, 1999-06-17 samt 2001-10-12. Policyn anger bland annat mål och ramar för placeringarna av MISTRAs förmögenhet.

År 2001 reviderades placeringsreglerna för förvaltningen av de räntebärande tillgångarna till att dels, med successiva förfall, minst täcka det kassautflöde, som föranleds av planerade forskningsanslag inklusive deras administration under de nästkommande fem åren dels utgöra minst 30 % av stiftelsens totala förmögenhet. Reglerna för aktieplaceringar har ändrats från riktvärden och intervall för regioner till att portföljen ska vara väl diversifierad.

Målet för förvaltningen av återstående tillgångar är att med kontrollerad risk erhålla god avkastning på fem års sikt. Vissa tillgångsslag har styrelsen reglerat enligt följande, uttryckt i procent av totala förmögenheten:

Tillgångar	Lägst	Riktvärde	Högst
Räntebärande placeringar	30%	30%	-
Lågkorrelerat	0%	-	10%
Likvida medel, MISTRAs förvaltning	0%	-	5%

Nytt är också att MISTRA ska tillämpa aktieurval med positiva kriterier beträffande miljö och etik i den omfattning och de tidsperioder, som MISTRAs styrelse beslutar. Hösten 2001 beslutade styrelsen att:

- MISTRA i sitt ägande av aktier ska utesluta dels aktier i företag, som bryter mot någon av Sverige antagen internationell konvention om mänskliga rättigheter, arbetslivets villkor eller miljö, dels aktier i företag, som i sin verksamhet i Sverige bryter mot svensk lag.
- 10-20% av aktierna i USA och Europa ska väljas ut med positiva krav på miljö och etik.

I december 2001 gick MISTRA ut med en anbudsfrågan angående en miljö- och etikgranskning av MISTRAs aktieinnehav per den sista december 2001. MISTRA antog anbudet från CaringCompany/etikanalytikerna.

1.3.2 Förmögenhetsförvaltningen under 2001

Vid 2001 års utgång hade MISTRAs förmögenhet ett marknadsvärde av 4 178 (4 448) miljoner kronor.

Under år 2001 var utbetalningarna till anslag 239 (270) miljoner kronor.

Största delen av den globala aktiemarknaden var ogynnsam under 2001 och aktieportföljens avkastning var -6,7% medan jämförelseindex var -5,7%. Den för MISTRA mest negativa utvecklingen inträffade på Norden- och Europamarknaden. Placeringarna i USA i en diskretionärt förvaltningsportfölj och en fond gav positiva bidrag med avkastningarna 22,3 respektive 19,5 % och klart bättre än jämförelseindex på -1,8 och 4,9 %. De svenska räntebärande placeringarna gav också ett positivt bidrag.

Hela förmögenhetsförvaltningen har genererat en kapitalavkastning på cirka -0,7% (3,2%) under 2001 (inklusive orealiserade övertvärden).

	2001	2000
UB portföljförmögenhet	4 178 247	4 447 849
Summa anslag till forskning	238 988	269 984
IB portföljförmögenhet	-4 447 849	-4 573 591
Summa förändring portföljförmögenhet	-30 614	144 242
Avkastning (förändring/IB portföljförmögenhet)	-0,7%	3,2%

Förvaltningsarvodena uppgår till 19 985 (14 552) och är stickprovsvis avstämda mot förvaltningsavtal och utbetalningar. De ökade kostnaderna hänför sig främst till ett prestationsrelaterat arvode till förvaltaren Hotchkis & Wiley som hade ett klart bättre resultat än jämförelseindex under 2001.

I och med styrelsens beslut 2001-10-12 (SP nr 38 &8) om ändringar i placeringspolicyn med ett reviderade placeringsregler för de svenska räntebärande placeringarna överfördes i slutet av år 2001 ca 340 MSEK från aktier till svenska räntebärande placeringar. Syftet var att uppfylla kravet att de räntebärande placeringarna belopps- och tidsmässigt täcker av MISTRAs styrelse budgeterade kostnader under de fem åren 2002 – 2006 samt utgöra minst 30% av stiftelsens totala förmögenhet.

I slutet av år 2001 var förmögenheten fördelad på förvaltningar enligt följande med förvaltningarnas storlek per 2001-12-31 angivna i miljoner kronor (MSEK). För varje förvaltning anges summan av placeringarnas marknadsvärde inklusive till förvaltningen knutna likvida medel. Av totalt 138 (96) miljoner kronor i likvida medel inklusive kortfristiga placeringar fanns 55 (87) miljoner kronor i depåer knutna till externa förvaltare.

Förvaltning	Tillgångsslag	2001 MSEK	2000 MSEK
Alfred Berg Kapitalförvaltning AB, Stockholm	Aktier i Norden	385	537
Pictet Asset Management Ltd, London	Aktier i Europa utom Norden	761	1 024
Hotchkis & Wiley, Los Angeles	Aktier i USA	599	573
Fond hos T. Rowe Price Funds Baltimore	Aktier i USA	461	470
Aktiekorgbevis hos Morgan Stanley New York	Aktier i USA	47	48
Fond hos Schroder Investment Management London	Aktier i Japan	190	303
Fond hos Templeton Investment Management, Edinburgh	Aktier på ”tillväxtmarknader”	-	123
Foreign & Colonial Emerging Markets Limited, London	Aktier på ”tillväxtmarknader”	229	105
Foreign & Colonial Emerging Markets Limited, London	Lågkorrelerade obligationer på ”tillväxtmarknader”	180	157
Goldman & Sachs, London	Lågkorrelerade råvarucertifikat	78	204
MISTRA, Stockholm	Likvida medel inklusive kortfristiga placeringar	83	9
MISTRA, Stockholm	Räntebärande i Sverige	1 165	895
Summa		4 178	4 448

1.3.3 Förmögenheten och det utbetalade forskningsstödet

Huvuddelen av MISTRAs forskningsstöd har gått till stora, samordnade forskningsprogram, som det krävs betydande tid för att planera och sätta igång. Därför var utbetalningarna till forskningsprogrammen begränsade under MISTRAs första år. Fram till slutet av år 2000 hade i löpande penningvärde totalt 881 (611) miljoner kronor betalats ut i forskningsstöd. Under år 2001 betalades 239 (270) miljoner kronor i forskningsstöd, vilket ger totalt 1 120 miljoner kronor i utbetalat stöd.

En beskrivning av MISTRAs kapitalförvaltning från stiftelsens start 1994 erhålles genom att studera förmögenhetens värde vid en given tidpunkt och totalt utbetalda forskningsstöd. Vid utgången av 2001 var denna summa 5298 (5 329) miljoner kronor.

1.4 Organisation och personal

Ordförande mottog liksom tidigare inget arvode för år 2001. Arvodena till övriga styrelseledamöter var 369 000 (329 400) kronor och till MISTRAs kommitté för förmögenhetsförvaltning 164 000 (140 000) kronor.

MISTRA's kansli omfattar verkställande direktör och fem medarbetare. Direkta lönekostnaderna för dessa uppgick under 2001 till 3 622 962 (3 665 621) kronor, varav för verkställande direktören 938 632 (900 000) kronor.

Totala pensionskostnaderna för kansliet var 1 986 012 kronor varav pensionskostnaderna för verkställande direktören var 578 767 (571 500) kronor.

Verkställande direktören kan sägas upp med omedelbar verkan och har då rätt till avgångsvederlag motsvarande aktuell månadslön under tolv månader. Från den månatliga utbetalningen av vederlaget ska dras den månadslön Lönnroth erhåller från annan arbetsgivare.

Under 2001 har en medarbetare lämnat MISTRAs kansli för att arbeta som konsult. MISTRA har 2001-11-01 anställt en ny kanslichef som per 2002-01-01 efterträder nuvarande kanslichef som går i pension sista januari 2002.

För bedömning av förslag till forskningsprogram och av resultat och planer när program övergår från en fas till nästa anlitar MISTRA grupper av utländska vetenskapliga experter.

Kostnaderna för bedömningsgrupper.

År	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Antal grupper	10	16	5	12	9	9	3
Kostnad i kronor	1 396 781	2 049 416	535 955	1 262 824	907 832	1 147 565	548 125

Kostnader för experter och konsulter nyttjade i andra sammanhang.

År	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kostnad i kronor	541 300	346 092	446 923	678 499	390 492	948 670	2 110 179

De ökade kostnaderna jämfört med föregående verksamhetsår hänför sig främst till ett antal större insatser såsom kommunikationsstrategi (340 000 kr) + hemsida (150 000 kr), uppdrag kopplade till kapitalförvaltningen, Screening of screening companies (250 000 kr).

MISTRA anlitar för sina ekonomifunktioner SEB Enskilda Banken, Stiftelser & Företag.

Kostnad för ekonomifunktionen vid SEB

År	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kostnad i kronor	456 612	446 050	533 750	492 063	540 688	658 525	730 888

2 RESULTATRÄKNING (kr)

	2001	2000
	kr	kr
Stiftelsens intäkter		
Aktieutdelningar	87 240 025	54 450 051
Räntor, reverser	23 607 653	26 820 348
Räntor, obligationer och konverteringslån	41 866 487	37 587 672
Räntor, kortfristiga placeringar	133 573	1 309 291
Räntor, bank	4 317 455	3 320 152
Räntor, övriga	150 921	95 888
Övriga intäkter	214 749	1 666 847
	157 530 863	125 250 249
Stiftelsens kostnader		
Förvaltningskostnader	-19 985 449	-14 552 261
Externa kostnader, övrigt	Not 1 -6 869 636	-6 107 121
Personalkostnader	Not 2 -8 508 474	-8 517 609
Avskrivningar	Not 3 -272 799	-298 334
	-35 636 358	-29 475 325
Förvaltningsresultat	121 894 505	95 774 924
Realisationsvinster	383 638 531	504 250 921
Realisationsförluster	-275 835 457	-93 476 840
	107 803 074	410 774 081
Årets resultat	229 697 579	506 549 005

3 BALANSRÄKNING (kr)

		2001-12-31 (kr)	2000-12-31 (kr)
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	Not 3	<u>293 355</u>	<u>255 585</u>
		293 355	255 585
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	Not 4	3 471 235 642	3 329 912 386
Långfristiga fordringar	Not 5	<u>205 840 343</u>	<u>401 304 920</u>
		3 677 075 985	3 731 217 306
Summa anläggningstillgångar		3 677 369 340	3 731 472 891
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar	Not 6	14 611 832	9 215 240
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 7	<u>11 315 742</u>	<u>7 076 154</u>
		25 927 574	16 291 394
Kortfristiga placeringar		79 761 623	-
Kassa och bank		57 847 367	96 053 576
Summa omsättningstillgångar		163 536 564	112 344 970
SUMMA TILLGÅNGAR		3 840 905 905	3 843 817 861
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	Not 9		
Bundet eget kapital		2 500 000 000	2 500 000 000
Fritt eget kapital		<u>913 831 131</u>	<u>850 791 141</u>
Summa eget kapital		3 413 831 131	3 350 791 141
Kortfristiga skulder			
Skatteskuld		620 453	383 127
Beviljade, ej utbetalda anslag		415 654 826	487 780 283
Övriga skulder		2 420 560	945 448
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 8	8 003 396	2 799 771
Leverantörsskulder		<u>375 538</u>	<u>1 118 091</u>
Summa kortfristiga skulder		427 074 773	493 026 720
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		3 840 905 905	3 843 817 861
POSTER INOM LINJEN			
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser		Inga	Inga

3.1 Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper anges nedan.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Kortfristiga placeringar värderas enligt lägsta värdets princip. Upplupen ränta på placeringarna redovisas som upplupen intäkt i balansräkningen.

Långfristiga värdepappersinnehav värderas kollektivt till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde då syftet med placeringarna är att uppnå riskspridning.

Svenska värdepapper marknadsvärderas till lägsta betalkurs per balansdagen. Utländska värdepapper marknadsvärderas till slutkurs.

Över- och underkurser på obligationer i förhållande till nominellt värde har periodiserats jämnt över kvarvarande löptid. Upplupen ränta på placeringarna redovisas som upplupen intäkt i balansräkningen.

Värdet av fordringar och skulder i utländsk valuta har framräknats med den på bokslutsdagen noterade köpkursen för respektive valuta.

Förvaltningskostnader

I posten förvaltningskostnader ingår depåavgifter, transaktionskostnader och arvoden till förvaltarna.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad ekonomisk livslängd. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång. För inventarier är avskrivningstiden beräknad till tre år.

Anslag

Beviljade anslag redovisas direkt mot fritt eget kapital (disponibla medel). Anslagen skuldförs vid beslutstillfället.

Stiftelsens förmögenhet

Stiftelsens förmögenhet definieras som värdepapper upptagna till marknadsvärde samt övriga tillgångar upptagna till bokfört värde minskade med skulder.

3.2 Notanteckningar per 2001-12-31

	2001-12-31 (kr)	2000-12-31 (kr)
Not 1 Externa kostnader, övrigt		
Resekostnader utländska experter	221 674	568 720
Resekostnader projektkommittémedlemmar	17 940	10 550
Konsultkostnader	2 110 179	948 670
Resor och traktamenten	505 258	837 581
Kurser, konferenser, sammanträden	286 926	218 218
Information och kostnader medlemskap	935 121	714 078
Redovisningsarvoden	730 888	658 525
Revisionsarvoden	244 997	383 069
Lokalhyror	941 460	912 360
Telefon, telefax, porto	263 568	274 592
Övriga externa kostnader	611 625	580 758
	6 869 636	6 107 121
Not 2 Personalkostnader		
Lön och arvoden till VD och styrelse	1 471 632	1 369 400
Löner och andra ersättningar, övriga	3 114 332	3 551 383
Sociala avgifter	1 388 420	1 431 863
Pensionsavgifter	1 986 012	1 893 129
Övriga personalkostnader	548 078	271 834
	8 508 474	8 517 609
Antal anställda	6 st	6 st
Varav kvinnor	3 st	3 st
Varav män	3 st	3 st
Not 3 Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	2 917 074	2 658 145
Nyanskaffningar	310 569	258 929
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	3 227 643	2 917 074
Ingående avskrivningar	-2 661 489	-2 363 155
Årets avskrivningar	-272 799	-298 334
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 934 288	-2 661 489
Utgående bokfört värde	293 355	255 585

NOTANTECKNINGAR per 2001-12-31 forts.

	2001-12-31	2000-12-31
	(kr)	(kr)
Not 4 Långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående anskaffningsvärde	3 329 912 386	2 879 405 960
Investering	2 449 914 636	2 041 647 591
Försäljningar	-2 366 567 236	-1 616 386 373
Periodisering av över- /underkurs	57 975 858	25 245 208
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	3 471 235 642	3 329 912 386
Utgående bokfört värde	3 471 235 642	3 329 912 386
Aktier, svenska		
Bokfört värde	152 827 731	111 933 784
Marknadsvärde	145 465 942	117 615 730
Aktier, utländska		
Bokfört värde	1 564 278 602	1 652 207 484
Marknadsvärde	1 773 573 280	2 031 284 191
Fondandelar aktier, utländska		
Bokfört värde	492 791 425	767 513 749
Marknadsvärde	654 735 855	899 081 203
Utländska värdepapper, övriga		
Bokfört värde	154 954 895	169 030 725
Marknadsvärde	125 439 974	252 201 289
Obligationer, svenska		
Bokfört värde	948 924 768	483 358 448
Marknadsvärde	959 295 890	494 284 030
Obligationer, utländska		
Bokfört värde	157 458 222	145 868 196
Marknadsvärde	176 156 637	156 736 786
Summa marknadsvärde	3 834 667 579	3 951 203 229

NOTANTECKNINGAR per 2001-12-31 Forts.

	2001-12-31	2000-12-31
	(kr)	(kr)
Not 5 Långfristiga fordringar		
Reverser, SPINTAB	102 912 648	200 258 347
Reverser, Stadshypotek	102 927 695	200 334 131
Överskottsmedel Skandia	-	712 442
	205 840 343	401 304 920
Not 6 Övriga fordringar		
Upplupen restitution, kupongskatt	1 961 522	1 309 699
Likvid, försäljning värdepapper	11 718 564	7 026 193
Överskottsmedel Skandia	922 227	800 000
Övriga fordringar	9 520	79 348
	14 611 832	9 215 240
Not 7 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Obligationsräntor, svenska	5 331 166	2 906 166
Obligationsräntor, utländska	5 263 473	3 755 535
Upplupen ränta penningmarknadsinstrument	127 856	-
Förskottsbetalda fakturor		
JM Bygg, hyra kv 1	241 553	235 365
Kostnad medlemskap, Forskning & Framsteg	270 000	-
Övriga poster	81 694	179 088
	11 315 742	7 076 154
Not 8 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna förvaltningsarvoden kv 3 och 4	7 667 094	1 895 649
Övriga poster	336 302	904 122
	8 003 396	2 799 771
Not 9 Eget Kapital		
Ursprungligt stiftelsekapital	2 500 000 000	2 500 000 000
Förändring tidigare år	850 791 141	495 752 569
Ingående balans	3 350 791 141	2 995 752 569
Årets anslag	-166 862 589	-151 539 140
Återförda anslag	205 000	28 707
Årets resultat	229 697 579	506 549 005
Utgående balans	3 413 831 131	3 350 791 141

Stockholm 2002-06-24

Annelie Hultén

Åke Bergman

Sigbrit Franke

Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist

Lars-Erik Liljelund

Bengt Silverstrand

Sverker Sörlin

Johan Trouvé

Lena Torell

Margareta Wedborg

Margareta Wester

Vår revisionsberättelse har avgivits 2002-

Bernhard Öhrn
Auktoriserad revisor

Patrik Bernhard

Staffan Nyström
Auktoriserad revisor
Utsedd av riksrevisionsverket